

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี และความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN MUSIC AND EMOTIONAL INTELLIGENCE THROUGH RECREATION FOR GRADE 9 STUDENTS

¹⁾สมเกียรติ เรียบร้อย, ²⁾สุวรรณา จ้อยทอง, ³⁾อุษา คงทอง

¹⁾นักศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

^{2),3)}อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹⁾Somkait Raibroy, ²⁾Suwanna Jueythong, ³⁾Usa Kongthong

¹⁾Master of Education in Department Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the Royal Patronage Pathum than

^{2), 3)}Faculty Education in Department Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the Royal Patronage Pathum than

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ 2) พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ 3) ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรีโดยใช้กิจกรรมนันทนาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท่าช้างวิทยาคม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 68 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ จำนวน 34 คน และกลุ่มควบคุมเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 34 คน ดำเนินการทดลองเป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี ค่าความเชื่อมั่น 0.90 2) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต ค่าความเชื่อมั่น 0.85 และ 3) แบบสอบถามเจตคติการเรียนวิชาดนตรี โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท่าช้างวิทยาคมเทียบกับเกณฑ์ปกติของกรมสุขภาพจิต พบว่ามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติทุกด้าน กลุ่มทดลองก่อนกับหลังการทดลอง พบว่า องค์ประกอบด้านเก่ง เรื่องสัมพันธ์ภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม พบว่า องค์ประกอบด้านดี องค์ประกอบย่อย เรื่องเห็นใจผู้อื่น องค์ประกอบด้านมีความสุข องค์ประกอบย่อย เรื่องภูมิใจตนเองและพอใจชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

3. เจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี โดยใช้กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและความฉลาดทางอารมณ์ กิจกรรมนันทนาการ

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop the learning achievement in music through recreation, 2) to develop emotional intelligence through recreation, and 3) to study students' attitudes towards music learning through recreation provided for Grade 9 students. The sampling group used in this research was 68 Grade 9 students from Thachang Wittayakom School in Ayutthaya, under the Secondary Educational Service Area Office 3. By means of cluster random sampling, this sampling group was divided into 2 groups - an experimental group consisting of 34 Grade 9 students from the room number 2 which learning was through recreation, and a control group consisting of 34 Grade 9 students from the room number 1 which learning was normal. The experiment's period was 7 weeks, 1 day per week, and 2 hours per day. The total experimental time was 14 hours. The data was collected by means of 1) a test of learning achievement in music at a confidence level of 0.90, 2) an emotional intelligence screening test developed by the Department of Mental Health at a confidence level of 0.85, and 3) an attitude test of music learning through recreation. Results were found as follows:

1. The learning achievement. The students of the experimental group which learning was through recreation had a level of learning achievement higher than pre-learning through creation at a statistical level at .05. The students of the experimental group which learning was through recreation had a level of post-learning achievement higher than the students of the control group which learning was normal at a statistical level at 0.05.

2. The emotional intelligence of Grade 9 students from Thachang Wittayakom School, compared with normal criteria established by the Department of Mental Health, was normal in every aspect. Compared between the pre-experiment and post-experiment, the experimental group's competence component dealing with relationship management had a difference at a statistical level of 0.05. The post-experiment had a higher average than the pre-experiment. Compared between the experimental group and control group, the virtue component dealing with social awareness and the happiness component dealing with self-efficacy and self-acceptance had a difference at a statistical level of 0.05. The experimental group had a higher average than the control group.

3. The attitude towards music learning through recreation of Grade 9 students was at a high level.

Keywords : The Development of Learning Achievement in Music Intelligence the through Recreation

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาแนวทางการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติไว้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้มีการระบุตัวบ่งชี้ ไว้ในมาตรฐานที่ฐาน 6 ที่ว่า “การจัดการเรียน

การสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้มาเป็นผู้ชี้แนะความรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม” ซึ่งมีตัวบ่งชี้ คือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547) ได้กล่าวว่า ประเมินผู้เรียนเกี่ยวกับสุนทรียภาพ ต้องการให้ผู้เรียนมีความซาบซึ้ง รับรู้คุณค่า หรือมีอารมณ์ความรู้สึกในสิ่งที่ดึงดูดหรือไพเราะ จากการฝึกฝนหรือซึมซับ โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร เช่น กิจกรรมศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ หรือนันทนาการ

การขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2551-2561) ให้ประสบความสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยให้ทุกภาคส่วนร่วมกันดำเนินการกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดทักษะความสามารถคุณภาพผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ แสวงความรู้ด้วยตนเอง ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ตามช่วงวัย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ดังนี้ (1) ความสามารถในการสื่อสาร (2) ความสามารถในการคิด (3) ความสามารถในการแก้ปัญหา (4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559) มีเจตนารมณ์มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” หรือกล่าวอีกอย่าง คือ บุคคลที่มีความ “เก่ง ดี มีสุข” ซึ่งหากนี่คือ เป้าหมายหลักของภาครัฐที่ต้องการให้เด็กและเยาวชนไทยเติบโตอย่างสมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านไอคิวและอีคิว ตรงตามเป้าหมายการศึกษา คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ยึดคุณธรรมนำความรู้ สู้สังคมไทยโดยสิ่งที่จะบ่งบอกว่าบุคคลใดเป็นบุคคลที่มีความเก่ง ดี และมีสุขในการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 10 โรงเรียน 15 ห้องเรียน นักเรียน 393 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท่าช้างวิทยาคม ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียน 68 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ประกอบด้วยวิธีสอน 2 วิธี คือ

- 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ
- 2) การจัดการเรียนรู้ปกติ

ตัวแปรตาม คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ 2) การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ 3) เจตคติการเรียนวิชาดนตรีโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ

ระยะเวลาที่ใช้

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เวลาในการใช้ 14 ชั่วโมง จำนวน 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่ม (Randomized Control Group Posttest-Only Design) ทำการทดลองโดยการนำนวัตกรรมสร้างขึ้นไปใช้จัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหลักการแนวคิดทฤษฎี จากตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ บทความ สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเพื่อใช้ในการทดลองประกอบด้วย

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาดนตรีโดยใช้กิจกรรมนันทนาการและการสอนแบบปกติ

- 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี จำนวน 30 ข้อ

2.3 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์
ของกรมสุขภาพจิต

2.4 แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนวิชาดนตรีโดย
ใช้กิจกรรมนันทนาการ

3. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ
วิจัย และหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล จากบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์ เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนท่าช้างวิทยาคม จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 3 เพื่อให้การอนุเคราะห์

4. ประชุมทีมนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุม
ให้ทราบรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการทดลอง
ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ของการ
วิจัย ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ และแบบ
ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำคะแนนไว้เป็นคะแนน
ก่อนการทดลอง (Pre-Test) วันจันทร์ที่ 12 มกราคม พ.ศ.
2558 เวลา 14.00-15.30 น.

5. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

- การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ
และแผนการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 14 แผนการจัดการ
เรียนรู้ เสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษา
ของวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและ
ครอบคลุมด้านเนื้อหาและเสนอข้อบกพร่อง จากนั้น
นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ นำแผนที่แก้ไขแล้วให้
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบ ความถูกต้อง
ทั้งด้านโครงสร้างและเนื้อหาจากนั้นนำมาคำนวณหาค่าความ
สอดคล้อง (IOC) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความ
สอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความ
สอดคล้อง

-1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความ
สอดคล้อง

นำแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยดัชนี
ความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.5-1.0
(บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่นๆ, 2551)

นำแผนการจัดการเรียนรู้พิมพ์ฉบับจริง นำไปทดลอง
ใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี
ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

ศึกษาหลักการและเทคนิคการสร้างแบบทดสอบ
แบบเลือกตอบ

วิเคราะห์เนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เพื่อวางแผนการออกข้อสอบ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและ
พฤติกรรมที่ต้องกรวัด

เลือกประเภทของแบบทดสอบที่จะวัด คือเป็นแบบ
ทดสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
ร่างแบบทดสอบตามที่วางแผนไว้

ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อดูความ
สอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หา
ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน
ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนมีความสอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนมีความสอดคล้อง

- 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนไม่มีความสอดคล้อง

หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่า
1.00 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบเป็นรายข้อ คือ หา
ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าความยากง่าย
(p) ตั้งแต่ 0.53-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.00
ถึง 0.75 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 จำนวน 40 ข้อ
คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่
0.53-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.25-0.75
คัดเลือกไว้ใช้ จำนวน 30 ข้อ ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์
เป็นฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ใช้ของกรม
สุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ
ด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีสุข โดยจากการวิเคราะห์หาค่าความ
เที่ยงด้วยวิธีการแบบครอนบัทซ์ แอลฟา (Cronbach Alpha) ใน
ด้านดี ด้านเก่ง ด้านมีสุข และภาพรวม ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความ
เชื่อมั่น เท่ากับ 0.75, 0.76, 0.81 และ 0.85 ตามลำดับ ประกอบ
ด้วยความฉลาดทางอารมณ์ ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2543)

ด้านตี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ ความสามารถในการควบคุมตนเองจำนวน 6 ข้อคำถาม (ข้อ 1-6) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น จำนวน 6 ข้อคำถาม (ข้อ 7-12) และความสามารถในการรับผิดชอบ จำนวน 6 ข้อคำถาม (ข้อ 3-18) รวม 18 ข้อคำถาม

ด้านเก่ง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจจำนวน 6 ข้อคำถาม (ข้อ 19-24) ความสามารถในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา จำนวน 6 ข้อคำถาม (ข้อ 25-30) และความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น จำนวน 6 ข้อ คำถาม (ข้อ 31-36) รวม 18 ข้อคำถาม

ด้านมีสุข ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ ความภูมิใจในตนเอง จำนวน 4 ข้อคำถาม (ข้อ 37-40) ความพึงพอใจในชีวิต จำนวน 6 ข้อคำถาม (ข้อ 41-46) และความสุขสงบทางใจจำนวน 6 ข้อคำถาม (ข้อ 47-52) รวม 16 ข้อคำถาม รวมทั้งหมด จำนวน 52 ข้อ

- การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้พร้อม เพื่อใช้ในการทดลอง

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนท่าช้างวิทยาคม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อให้การอนุเคราะห์

3. กิจกรรมปฐมนิเทศก่อนการทดลอง (Pre-Test) กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมนักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ แล้วนำข้อมูลคะแนนไปวิเคราะห์

4. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้กลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ และกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบปกติ

5. หลังการทดลอง (Prot-Test) กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ แล้วนำข้อมูลคะแนนไปวิเคราะห์

6. นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาดนตรี โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ แล้วนำข้อมูลคะแนนไปวิเคราะห์

- การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ และนักเรียนที่เรียนแบบปกติ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ และนักเรียนที่เรียนแบบปกติ ในระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองด้วยสถิติทดสอบค่า “ที” (t-test)

1.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ และนักเรียนที่เรียนแบบปกติในระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองด้วยสถิติทดสอบค่า “ที” (t-test)

1.5 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

2.1 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กำหนดไว้

2.2 วิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ และนักเรียนที่เรียนแบบปกติ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 วิเคราะห์ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ของ

นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ และนักเรียนที่เรียนแบบปกติ ในระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองด้วยสถิติทดสอบค่า “ที” (t-test)

2.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ และนักเรียนที่เรียนแบบปกติในระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองด้วยสถิติทดสอบค่า “ที” (t-test)

2.5 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์แบบสอบถามวัดเจตคติ ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ โดยการหาค่าเฉลี่ย(\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ กลุ่มทดลอง

การประเมิน	N	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	34	15.81	2.54	-2.465	0.012*

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมนันทนาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การประเมิน	N	\bar{X}	S.D.	t	p
กลุ่มทดลอง	34	24.56	1.95	-2.465	0.048*
กลุ่มควบคุม	34	21.27	1.03	-2.127	0.012*

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ความฉลาดทางอารมณ์	เกณฑ์ปกติ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านดี							
1. ควบคุมตนเอง	13-18	16.38	2.70	16.38	3.28	.000	.500
2. เห็นใจผู้อื่น	16-21	17.75	3.24	18.13	2.92	-.514	.308
3. รับผิดชอบ	17-22	18.38	2.53	18.94	2.98	-.619	.273
รวมเฉลี่ย		17.50	2.82	17.81	3.06	-.377	.360
ด้านเก่ง							
1. สร้างแรงจูงใจ	15-20	17.44	2.53	16.19	4.02	1.366	.096
2. ตัดสินใจและแก้ปัญหา	14-19	14.13	2.75	14.94	3.40	-.741	.470
3. สัมพันธภาพ	15-20	15.25	2.46	16.44	2.00	-1.956	.035*
รวมเฉลี่ย		15.60	2.58	15.85	3.14	-.443	.283

ความฉลาดทางอารมณ์	เกณฑ์ปกติ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านมีสุข							
1. ภูมิใจในตนเอง	9-13	10.56	1.75	11.56	2.06	-1.477	.080
2. พอใจชีวิต	16-22	17.81	3.17	18.25	3.11	-.641	.266
3. สุขสงบทางใจ	15-21	17.44	3.22	16.56	3.54	1.415	.089
รวมเฉลี่ย		15.27	2.71	15.45	2.90	-.234	.145
ด้านดี		17.50	2.82	17.81	3.06	-.377	.360
ด้านเก่ง		15.60	2.58	15.85	3.14	-.443	.283
ด้านมีสุข		15.27	2.71	15.45	2.90	-.234	.145
รวมเฉลี่ย		16.12	2.70	16.37	3.03	-.351	.262

$p > .05$

ความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง และมีสุข ก่อนทดลองค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.12 คะแนน และหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.37 คะแนน เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบย่อยกับเกณฑ์ปกติพบว่า กลุ่มทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมทุกองค์ประกอบระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบย่อย เรื่องสัมพันธ์ภาพ ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองหลังการทดลองความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.83 คะแนน และกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.88 คะแนนทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบย่อยกับเกณฑ์ปกติพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ในองค์ประกอบด้านดีเรื่องเห็นใจผู้อื่น ด้านมีสุข เรื่องภูมิใจตนเอง และเรื่องพอใจชีวิต ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประเมินผลแบบสอบถามวัดเจตคติวิชาดนตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ ของกลุ่ม

ทดลองหลังการทดลองพบว่า นักเรียนมีเจตคติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.74) ประเด็นที่นักเรียนมีเจตคติสูงที่สุด ได้แก่ ความสุขของข้าพเจ้าเกิดจากการได้เล่นเกมในวิชาดนตรีและข้าพเจ้าเต็มใจให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงเรียนวิชาดนตรี ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.68) รองลงมา ได้แก่ ข้าพเจ้าตั้งใจที่ได้มาโรงเรียนและเรียนวิชาดนตรี และข้าพเจ้ารู้สึกสนุกกับสิ่งที่ครูสอน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.64) ส่วนประเด็นที่นักเรียนมีเจตคติอันดับสุดท้าย ได้แก่ แม้ว่าข้าพเจ้าป่วยข้าพเจ้าก็อยากมาเรียนวิชาดนตรี ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งที่ร่วมกิจกรรมวิชาดนตรี และข้าพเจ้าชอบเรียนวิชาดนตรีเพราะรู้สึกว่าได้ทำในสิ่งที่สนุก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.91)

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่ม

ทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง และมีสุข ก่อนทดลองค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.12 คะแนน และหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.37 คะแนน เมื่อทำการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบย่อยกับเกณฑ์ปกติ พบว่า กลุ่มทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวมทุกองค์ประกอบระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง พบว่า ไม่แตกต่างกัน เฉพาะองค์ประกอบย่อย เรื่องสัมพันธ์ภาพ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง

หลังทดลอง กลุ่มทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.83 คะแนน และกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.88 คะแนน โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ในองค์ประกอบด้านดีและด้านมีความสุขที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในองค์ประกอบย่อย เรื่องเห็นใจผู้อื่น ภูมิใจตนเอง และเรื่องพอใจชีวิต

3. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน วิชาดนตรีโดยใช้กิจกรรมนันทนาการผลประเมินแบบสอบถาม อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน เกิดความประทับใจ รู้สึกสนุกที่จะเรียน และมีความสุข ในการเรียนรู้

2. ควรเผยแพร่ผลการวิจัยอันจะช่วยให้มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กให้เติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ดี และมีคุณภาพในวันข้างหน้าเมื่อต้องออกไปเผชิญชีวิตในโลกภายนอก

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมด้านนันทนาการชนิดอื่น ๆ เช่น กิจกรรมนันทนาการด้าน ศิลปหัตถกรรม กิจกรรมนันทนาการด้านการดนตรี เป็นต้น

2. ควรพิจารณาเพิ่มระยะเวลาในการทดลองให้มากขึ้น เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). รายงานการวิจัยการพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทย อายุ 12-60 ปี. กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต.

กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา. (2555). แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ : องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เขียน วันทนียตระกูล. (2551). หลักการและวิธีการสอน. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตโปรดักชั่น.

ชูชีพ ยาวพัฒน์. (2543). นันทนาการ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮาส์.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2537). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตนา แวมมณี และคณะ. (2552). กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : บุรพาศิลป์การพิมพ์.

เทพรัตน์ราชสุดาฯ, สมเด็จพระ. (2530). เด็กและดนตรีไทย ในดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

เทอดศักดิ์ เดชคง. (2548). ความฉลาดทางอารมณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ : มติชน.

- นพรัตน์ ศุภธิดกุล. (2546). ผลของกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2551). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พระเจนดุริยางค์. (2555). ความหมายดนตรี. ค้นเมื่อ กรกฎาคม 15 , 2555, จาก <http://www.Makmimusic.bth>
เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระ. (2555, ธันวาคม). ความหมายดนตรี.
สืบค้นจาก <http://www.Makmimusic.bth>
- มนตรี ตราโมท. (2540). ดุริยางคศาสตร์ไทย: ภาควิชาการ. กรุงเทพฯ : มติชน.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2547). คู่มือการเรียนวิทยานิพนธ์. ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย.
ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- วีระวัฒน์ ปันนิตมัย. (2551). เขาวนอารมณ์ (EQ) : ดัชนีเพื่อความสุขและความสำเร็จของชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2542). สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สังัด ภูเขาทอง. (2532). การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2554). คู่มือครู ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.1. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2) . กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุรางค์ ไค้งตระกูล. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (2555-2559). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- Boom, B. S. (1982). *Human Characteristics and School Learning*. New York : McGraw-Hill.
- Goleman, D. (1998). *Working with emotional intelligence*. New York : Bantam Books.